

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

VAN MAVİ KENT KONUT İNŞAAT SANAYİ HİZMET TAŞIMA KÜLTÜR TURİZM VE YEREL HİZMETLER ANONİM ŞİRKETİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu.....	3
Tablo 2: Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına Alınması Gereken Şirket Alacakları	9

KISALTMALAR

AŞ	: Anonim Şirket
BOBİ FRS	: Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
BVAS	: Birleşik Veri Aktarım Sistemi
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu
KGK	: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
TFRS	: Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TMS	: Türkiye Muhasebe Standartları
VASKİ	: Van Su ve Kanalizasyon İdaresi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Tahsili Şüpheli Hale Gelen Bazı Alacakların Şüpheli Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Kamu İdaresi Hesaplarının Zamanında ve Tam Olarak Sayıştaya Gönderilmemesi

2. Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Temerrüt Faizi Tahakkuk Ettirilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Van Mavi Kent Konut İnşaat Sanayi Hizmet Taşıma Kültür Turizm Yerel Hizmetler Anonim Şirketi 22.04.1993 tarihinde Van Belediyesi, Gevaş Belediyesi, Muradiye Belediyesi, Edremit Belediyesi ve Özalp Belediyesi tarafından kurulmuştur. Şirketin genel olarak faaliyetleri, Van Büyükşehir Belediyesi ile Van Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne personel kiralanması ve Şirketin kilim atölyelerinde üretimi gerçekleştirilen kilimlerin satışından oluşmaktadır.

Şirket tarafından yürütülen iş ve işlemlerde tabi olunan temel mevzuat hükümleri şunlardır;

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu,
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'dur.

İşçi ve işveren hakları, sorumlulukları ve ilişkileri ile işçilerin özlük hakları ve çalışma şartlarıyla ilgili kuralları belirleyen mevzuat ise;

- 4857 sayılı İş Kanunu,
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'dur.

Vergi ve buna ilişkin sorumluluklar ile ilgili kuralları belirleyen temel mevzuat;

- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu,
- 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu,
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu,
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'dur.

Şirketin gerçekleştirdiği her türlü mal, hizmet alımı ve yapım işi ifasının hangi kurallar çerçevesinde yapılacağını belirleyen mevzuat aşağıda sıralanmıştır.

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ikincil mevzuat,
- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve ikincil mevzuat,

Belediye ile ilişkileri düzenleyen temel mevzuat ise;

- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu,
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'dur.

Şirket bu Kanunlara tabi olmakla birlikte, bu Kanunlar uyarınca çıkarılan ikincil mevzuata da tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunmaktadır. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilmekte, pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olabilmektedir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır.

Şirketin Yönetim Kurulu, ortakları temsilen 5 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 16/08/2022 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin, Van Büyükşehir Belediyesinde 241, Van Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünde 51, Şirket ofisinde ve bağlı Kilim Atölyelerinde çalışan 14 olmak üzere toplamda toplu iş sözleşmesine bağlı çalışan 306 personeli bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Şirket sermayesi 16.08.2022 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul kararı ile 300.000.000,00 TL'ye çıkartılmıştır. Bu sermayenin 298.900,000,00 TL'si Van Büyükşehir Belediyesine, 1.100,000,00 TL'si Vanspor Futbol Kulübü Derneğine aittir. Sermaye artışı yapılan 100.000.000,00 TL'nin 23.338.150,67 TL ödenmiş olup, geriye kalan 76.661.849,33 TL Yönetim Kurulunun alacağı karara göre 24 ay içerisinde ödenecektir.

Van Büyükşehir Belediyesi, şirketin %99,63 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2023 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Ortak Unvanı /Adı	Vergi Kimlik Numarası	Sermaye(TL)	Ödenmiş Sermaye(TL)	Ödenmemiş Sermaye(TL)	Sermaye Oranı %
Van Büyükşehir Belediyesi	9220038472	298.900.000,00	222.238.150,67	76.661.849,33	99,63
Vanspor Futbol Kulübü Derneği	1620495803	1.100.000,00	-	-	0,37
TOPLAM		300.000.000,00	222.238.150,67	76.661.849,33	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenmektedir. 2022 yılı aktif toplamı 14.008.700 TL'yi veya net satışları toplamı 28.016.300 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2023 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketlerin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret

Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörölmüş bulunan finansal tabloları, eklerini ve şirketin yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlayıp genel kurula sunması gerekmektedir. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlölüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılması gerekmektedir.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Van Mavi Kent Konut İnşaat Sanayi Hizmet Taşıma Kültür Turizm Yerel Hizmetler Anonim Şirketi bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde Metropol İmar İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret AŞ, bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS'de öngörölen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter Defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Van Mavi Kent Konut İnşaat Sanayi Hizmet Taşıma Kültür Turizm Yerel Hizmetler Anonim Şirketi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından yasal zorunluluk bağlamında bu kanun ve ikincil mevzuat ile öngörülen iç kontrol sistemi ile ilgili olarak değerlendirme yapılmamıştır.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda*

rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir" hükmü ile şirketlerde iç kontrol sisteminin bir unsuru olan denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; *"Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır"* denilmektedir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması bir zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Ancak Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği üzere denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulması zorunludur.

6102 sayılı Kanun'un anılan maddeleri uyarınca Şirket Yönetim Kurulu tarafından uzman bir "komite" kurulması ve bu "komite" tarafından değerlendirme raporu hazırlanması hususunda herhangi bir zorunluluk bulunmadığından, bir iç kontrol birimi kurulmamış ve bu bağlamda Şirket'in iç kontrol sistemine ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Van Mavi Kent Anonim Şirketinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsili Şüpheli Hale Gelen Bazı Alacakların Şüpheli Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

Şirketin 236 Diğer Çeşitli Alacaklar hesabında takip edilen alacaklarından tahsili şüpheli hale gelenlerin 238 Şüpheli Diğer Alacaklar hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (c) bendinde, senetli veya senetsiz diğer alacakların, tahsil edilememe ihtimalinin kuvvetlenmiş olması durumunda, alacağının Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına alınması ve risklerin giderilmesini önlemek için karşılık ayrılması gerektiği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirket muhasebe kayıtlarında yer alan ödeme süresi geçmiş, dava veya icra safhasına aktarılmış detayı tabloda gösterilen alacakların şüpheli alacak olarak izlenmediği görülmüştür.

Tablo 2: Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına Alınması Gereken Şirket Alacakları

Sıra No	Hesap Kodu	Borç Bakiye(TL)
1	236.01	39.400,00
2	236.02	30.216,53
3	236.03	16.310.683,00
4	236.04	1.375.721,39
5	236.05	138.903,43
	Toplam	17.894.924,35

Şirket yetkilileri tarafından bulguda belirtilen alacakların şüpheli diğer alacaklar hesabına aktarılmamasının gerekçesi olarak davaların halen devam etmesi gösterilmiştir.

Oysaki dava konusu olmuş ve tahsil edilememe ihtimali ortaya çıkmış alacakların şüpheli alacaklar hesabına aktarılarak, bu alacaklar için karşılık ayrılması hem ihtiyatlılık hem de mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sağlayabilmesi için bir gerekliliktir.

Şirketin mali yapısı, faaliyet ve bunların sonuçlarıyla yalnızca Şirket ile doğrudan ilgili olan işletme sahip ve ortakları değil, aynı zamanda o işletme ile ticari, mali ve ekonomik ilişkiler kuran işletmeler, toplum bireyleri, kredi, finans ve yatırım kuruluşları, çeşitli kamu kurum ve kuruluşları da ilgilenmektedir. Söz konusu hususta sağlıklı ve güvenilir bilgi sahibi olmanın kaynağı ise o işletmenin muhasebe kayıt ve belgeleri ile bunlara dayanılarak hazırlanmış mali tablolardır. Bu nedenle mali tablolar hazırlanırken yukarıda bahsedilen ilke ve uygulamalara riayet edilmeli, Şirket ortakları ve diğer ilgili tüm kesimler için Şirketin mevcut ve muhtemel tüm durum, risk, gider ve zararları mali tablolara yansıtılmalıdır.

Sonuç olarak, Şirketin 236 Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında takip edilen alacaklarından tahsili şüpheli hale gelen 17.894.924,35-TL tutarındaki alacağın 238 Şüpheli Diğer Alacaklar Hesabına aktarılması ve ihtiyatlılık gereği ilgili alacaklar için karşılık ayrılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kamu İdaresi Hesaplarının Zamanında ve Tam Olarak Sayıştaya Gönderilmemesi

Şirket tarafından 2023 yılı hesap dönemine ait mali işlemleri içeren defter, mali tablo, belge ve bilgilerin mevzuatın öngördüğü yol ve yöntemler ile süresi içinde Sayıştaya gönderilmediği tespit edilmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8'inci maddesinde, kamu idarelerinin hesaplarına ilişkin defter, kayıt ve belgelerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri, süresi ve usullerinin Sayıştay tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda yayımlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 7'nci maddesine göre, İdareler aylık olarak birleştirilmiş veriler defterini ve hesap dönemi sonunda ise 5'inci maddede sayılan diğer defter, tablo ve belgeleri elektronik olarak imzalayarak web portal aracılığıyla Sayıştaya göndermek zorundadır. Sayıştay tarafından, söz konusu verilerin elektronik ortamda sunulmasına yönelik olarak Birleşik Veri Aktarım Sistemi (BVAS) adlı bir web portal oluşturulmuştur.

Anılan Usul ve Esaslar'ın "Geçiş hükümleri" başlıklı geçici 1'inci maddesinde, verilerin elektronik ortamda imzalanarak verilmesini temin edecek teknik altyapı veya yazılımın kullanıma açılmasına kadar, söz konusu verilerin 7'nci maddede belirtilen elektronik veri transfer yöntemiyle, elektronik imzaya ilişkin hükümler uygulanmadan Sayıştaya gönderileceği ve bu durumda, kamu idarelerinin yevmiye defterinin kapanış kayıtlarını içeren son sayfası veya sayfaları ile mali tablo, belge ve bilgilerini imzalı ve mühürlü olarak ayrıca Sayıştaya gönderecekleri hüküm altına alınmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, kamu idareleri hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve denetim yetkililerine gerekli bilgileri sunabilecek muhasebe sistemleri oluşturmak ve bu sistemden elde edilen defter, mali tablo ve belgelerden bazılarını elektronik ortamda web portal üzerinden Sayıştaya sunmak zorundadır.

Yapılan incelemede, denetim raporunun hazırlandığı zamana kadar söz konusu defter, mali tablo ve belgelerin belirtilen mevzuata uygun bir şekilde Sayıştay Veri Analiz Sistemi'ne yüklenmediği görülmüştür.

Her ne kadar Şirket yetkilileri güncellemeden kaynaklı problemlerden dolayı veri akışının sağlanamadığını belirtmekteyse de, yapılan açıklama denetim süreci dikkate alındığında konuya makul bir gerekçe oluşturmamaktadır.

Bu itibarla, hesap verme ve denetim süreçlerinin mevzuatın öngördüğü şekilde yürütülebilmesi için belirtilen verilerin, mevzuata uygun bir biçimde Sayıştaya gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Vadesinde Tahsil Edilmeyen Alacaklar İçin Temerrüt Faizi Tahakkuk Ettirilmemesi

Şirketin 236 Diğer Çeşitli Alacaklar hesabında kayıtlı bulunan alacaklardan tahsilatı süresi içinde yapılamayanlara temerrüt faizi tahakkuk ettirilmediği, sadece asıl alacağın kayıtlarda bulunduğu tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ticari İşlerde Faiz" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca ticari işlerde sözleşmenin tarafları, gecikme faizi alınmasını ve uygulanacak faiz oranını sözleşmede serbestçe belirleyebilirler. Taraflar, sözleşmede temerrüt faizi oranını belirlememişlerse, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 2'nci maddesinin ilk fıkrasına göre; temerrüde düşen borçlu, geçmiş günler için 1'inci maddede belirlenen kanuni faiz oranına göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur. Bununla birlikte, 3095 sayılı Kanun, bazı şartlarda daha yüksek orandan temerrüt faizi talep edilebilmesine imkân tanımaktadır. Mezkûr Kanun'un 2'nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, 1'inci maddeyle belirlenen orandan fazla ise, bu oran üzerinden gecikme faizinin hesaplanması gerekmektedir.

Hesaplanan gecikme faiz tutarlarının tahakkuk ettirilerek muhasebe sistemine kaydedilmesi gerekmektedir. 26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (c) bendinde, işletmelerin faaliyet alanı kapsamındaki işlerden kaynaklanan temerrüt faizi gelirlerinin "649 Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar" hesabında kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Her ne kadar Şirket yetkilileri gecikme faizi hesaplanmamasının gerekçesi olarak davalarının devam ettiğini göstermiş olsa da, muhasebe sistemimiz tahakkuk esasına

dayanmaktadır. Tahakkuk esasında işlemler ve olaylar, nakit akımlarının ne zaman olduğuna bakılmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Alacakların vadesinde tahsil edilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan gecikme faizlerinin, tahakkuk ettirilerek muhasebe kayıtlarına alınması ve yılsonunda mali tablolarıda yer alması gerekmektedir.

Diğer taraftan, bir feri alacak olan gecikme faizi tutarlarının tahakkuk ettirilerek muhasebe sisteminde kayıt altına alınması hem mali şeffaflık hem de hesap verme sorumluluğu açısından da önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, vadesinde tahsil edilemeyen alacaklar için gecikme faizinin hesaplanması tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereği olarak da muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>